

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

Ірина Потапенко

НОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З БОЛГАРИСТИКИ

Якімова А. Болгарський період життя професора Михайла Драгоманова. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2019. 280 с.

Монографічне дослідження Антоніни Якімової присвячене основним аспектам діяльності Михайла Драгоманова у Вищій школі в Софії протягом 1889–1895 років. Книга складається з переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, висновків і додатків.

Вступ містить усі необхідні загальні відомості про монографічне дослідження: актуальність теми, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, означено мету й завдання, об'єкт, предмет, хронологічні й географічні рамки

роботи, методологічну основу, наукову новизну, теоретичне й практичне значення результатів, особистий внесок дослідниці, наукову апробацію результатів дослідження. Об'єктом аналізу в праці стала особистість М. Драгоманова та його життя в Болгарії, а предметом – його викладацька робота у Вищій школі в Софії, наукова та громадсько-політична діяльність у Болгарії.

У першому розділі «Історіографія та джерельна база дослідження» А. Якімова детально описала стан наукової розробки теми, охарактеризувала джерельну базу дослідження, яку склали архівні, опубліковані і неопубліковані писемні матеріали, що стосуються софійського періоду життя і творчості М. Драгоманова.

У другому розділі «Передумови переїзду українського вченого Михайла Драгоманова до Болгарії» йдеться про балканське питання в оцінках М. Драгоманова, болгарські зв'язки М. Драгоманова у Швейцарії, М. Драгоманова і болгарську пресу, участь М. Драгоманова у становленні першого болгарського університету.

Третій розділ «Професор Михайло Драгоманов і Вища школа в Софії» А. Якімова присвятила дослідженню входження М. Драгоманова в наукове, культурне та суспільно-політичне життя Болгарії, зокрема контрактів з Міністерством народної освіти Болгарії, професорсько-викладацької і наукової діяльності у Вищій школі, внеску у створення першого болгарського наукового журналу «Сборник за народни умотворения, наука и книжнина» («Збірник фольклору, науки і літератури»), який виходить друком й до цього часу, участі вченого в перших трьох міжнародних конгресах фольклористів, проблемам зі здоров'ям М. Драгоманова.

У четвертому розділі «Драгоманівський період у розвитку українсько-болгарських наукових і культурних зв'язків» йдеться про вплив М. Драгоманова на розвиток українсько-болгарських зв'язків останньої чверті ХІХ ст., на становлення наукової україністики в Софійському університеті імені св. Климента Охридського, про творчу спадщину М. Драгоманова в різних архівах і бібліотеках Болгарії, про вшанування професора М. Драгоманова в Болгарії за життя, після смерті і в другій половині ХХ ст. – на початку ХХІ ст., про духовний вибір М. Драгоманова, про встановлення пам'ятника вчено-

му і його освячення. У кінці кожного розділу авторка подала списки використаних джерел та літератури.

Висновки підсумовують результати проведеного ґрунтовного дослідження і підтверджують важливу роль М. Драгоманова у становленні Вищої школи в Софії, у розвитку болгарської науки і в болгарському суспільстві кінця ХІХ ст.

У кінці книги А. Якімова подала сім додатків, у яких містяться список публікацій авторки із досліджуваної тематики, хронологія софійського періоду М. Драгоманова, розклад лекцій М. Драгоманова у Вищій школі, реконструкція робочого дня М. Драгоманова, перелік книг М. Драгоманова у Пловдивській регіональній народній бібліотеці ім. Івана Вазова, в Університетській бібліотеці ім. св. Климента Охридського, у Народній бібліотеці ім. святих Кирила і Мефодія.

Монографічне дослідження буде цікавим для науковців, студентів, а також усіх, хто цікавиться життям, діяльністю і доробком М. Драгоманова.